

Patrik Sundström
Programansvarig för ehälsa

Kommundirektörer
Landstingsdirektörer
Hälsa- och sjukvårdsdirektörer
Socialchefer

Nu tar vi gemensamma krafter för att trygga informationsförsörjningen i vård och omsorg

Bakgrund

Digitaliseringen ställer nya krav och ger nya möjligheter. Inte minst i offentlig sektor. En påtaglig potential är möjligheten att erbjuda såväl medarbetare som invånare sömlösa tjänster över förvaltnings- och huvudmannagränser. För att realisera möjligheterna krävs utökat samarbete mellan samhällets olika delar.

Därför pekar SKL:s inriktningsdokument tydligt ut att "*SKL ska verka för samordning mellan landsting och kommuner.*" Ett led i det arbetet är att integrera landstingens gemensamma e-hälsoarbete inom Inera närmare med de insatser som görs för kommunerna. Rent praktiskt arbetas det nu intensivt med att hitta en modell där SKL tar över Inera samtidigt som landets kommuner ges direkt inflytande över vilka tjänster och funktioner som ska prioriteras.

Finansiering av befintliga ehälsotjänster

När arbetet med att hitta formerna för gemensam styrning och ökad samordning nu går in i en mer detaljerad fas är det nödvändigt att klara ut ett antal knäckfrågor. Bland annat behöver det säkerställas att Ineras tjänster är fullt ut finansierade på ett korrekt och rättvist sätt.

Många tjänster som kommunerna använder faktureras redan idag enligt avtal. Men ett fåtal tjänster som används av såväl kommuner som landsting/regioner har hittills finansierats uteslutande via landstingens solidariska finansiering. Detta är inte längre möjligt och därför har Inera nyligen skickat ut ett brev till landets samtliga kommuner med närmare information om vilka finansiella åtaganden respektive kommun har kopplat till de tjänster som idag används.

De tjänster som primärt berörs är ordinationsverktyget Pascal samt Nationell Patientöversikt, NPÖ.

Pascal

Pascal är ett nationellt verktyg för ordination av dosläkemedel. Tjänsten ger även behörig hälso- och sjukvårdspersonal tillgång till uppgifter om vilka andra läkemedel den enskilda patienten tar. Det rör sig om cirka 200 000 patienter och alla vårdgivare (landsting, kommun och privata vårdgivare) använder Pascal. Införandet av Pascal var inte problemfritt, men tjänsten har kontinuerligt utvecklats och fyller idag en viktig funktion.

Nationell Patientöversikt, NPÖ

Nationell patientöversikt gör det möjligt för vårdpersonal att ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner och privata vårdgivare. Genom Nationell Patientöversikt har kommuner, landsting och privata utförare möjlighet att på allvar åstadkomma en mer sammanhållen vård och omsorg genom att våra medarbetare får tillgång till rätt information på rätt plats i rätt tid.

Behov av att trygga informationsförsörjningen i vård och omsorg

Vård och omsorg i Sverige håller generellt en hög kvalitet. Men vården fungerar inte lika bra när invånare behöver insatser från flera olika vårdnivåer eller olika utförare av vård och omsorg. Särskilda utmaningar uppstår även när våra patienter använder sin möjlighet att fritt, var som helst i hela landet, välja utförare av offentligt finansierad primärvård och öppen specialistvård.

En anledning till att vi inte lyckas bättre i vårdens övergångar är att vi gemensamt inte har sett till att rätt information finns tillgänglig oavsett var och när invånarna möter våra verksamheter.

Redan 2009 introducerades tjänsten Nationell Patientöversikt för att fylla behovet av samlad översiktlig information. Främst på grund av att NPÖ behöver hämta information ur respektive vårdgivares grundsystem -som behöver anpassas för att klara leverera information- har tjänsten haft svårt att riktigt ta fart då användarna sällan kunnat lita på att den information som finns är komplett.

Omfattande insatser har skett och sker för att råda bot på detta problem. Men för att nå fram krävs mer samordning och bättre samarbete mellan kommuner, landsting och regioner. Det är dags för gemensamma krafttag för att realisera nyttan av Nationell Patientöversikt och därmed trygga informationsförsörjningen kring våra invånare.

Inera är dessutom i full gång med att utarbeta en ny version av NPÖ som använder vår gemensamma arkitektur på ett betydligt bättre sätt än idag. Dessutom förbättras möjligheten att bygga in tjänsten i befintliga journalsystem eller motsvarande. Beräknad lansering är december i år.

Därmed finns en utmärkt möjlighet för kommuner och landsting att ta viktiga steg framåt mot en målbild där alla kommuner och landsting är anslutna och där alla delar

med sig av sin viktiga information. Det handlar om ökad kvalitet och patientsäkerhet oavsett var invånare möter de offentligfinansierade verksamheterna.

SKL:s roll i sektorns gemensamma arbete för digitalisering

Även om mycket av detta arbete måste ske på lokal och regional nivå har SKL en viktig roll att spela för att skapa struktur för samverkan och på andra sätt stödja en utveckling där medlemmarna kan utföra sina uppdrag på ett effektivt, likvärdigt och invånarorienterat sätt. Ett viktigt bidrag är att ta initiativ för att stimulera framtagandet av regionala handlingsplaner som beskriver hur och i vilka steg kommuner och landsting tillsammans ska tillgodose informationsförsörjningen i vård och omsorg. Ett sådant initiativ ligger även helt i linje med SKL:s pågående arbete med att se över möjligheterna att skapa ett kommun- och landstingsgemensamt bolag för digitala lösningar samt en gemensam beredningsorganisation för dessa frågor.

Vi är övertygade om att ett mer kraftfullt samarbete på regional och nationell nivå är en förutsättning för att vi samlat ska kunna möta invånarnas förväntningar, möjliggöra effektivitetsvinster, öka kvaliteten i vård och omsorg samt förbättra arbetssituationen för medarbetare. I ett första steg rekommenderar vi därför alla kommuner och landsting att ansluta sig till den nya Nationella Patientöversikten och samtidigt inleda ett konkret samarbete för att tillsammans ta de nödvändiga stegen mot en målbild där rätt information finns på rätt plats i rätt tid.

Vänliga hälsningar,

Martin Andreasson
Ordförande i beredningen för digitalisering

Dag Larsson
Ordförande i sjukvårdsdelegationen

Eva Olofsson
Ordförande i beredningen för primärvård och äldreomsorg